

Tekintsük az $y = -\frac{1}{2p}x^2 + x$ egyenletű görbét. Ez parabola, amely lefelé nyílik ($p > 0$), zérushelyei: $x_1 = 0$, $x_2 = 2p$, tengelypontja a $T\left(p; \frac{p}{2}\right)$ pont. Ha az $f(x)$ függvény grafikonját vizsgáljuk, a szóban forgó parabola egy ívét kapjuk. Ennek egyik végpontja a koordináta-rendszer kezdőpontja, másik végpontja a $P\left(\frac{4}{p}; \frac{4p^2 - 8}{p^3}\right)$ pont.

a) Ha a vizsgált ív a tengelypontot tartalmazza, akkor $f(x)$ legnagyobb értéke nyilván $\frac{p}{2}$. Ez akkor áll fenn, ha $0 < p \leq \frac{4}{p}$, azaz $0 < p \leq 2$. Ebben az esetben $f(x)$ nem vehet fel 1-nél nagyobb értéket.

b) Ha $f(x)$ grafikonja a parabola tengelypontját nem tartalmazza, akkor az $f(x)$ függvény növekedő, ezért $x = \frac{4}{p}$ -nél veszi fel legnagyobb értékét, amely $\frac{4p^2 - 8}{p^3}$. Mindez $p > 2$ esetén következik be. Nézzük, hogy lehet-e ekkor $\frac{4p^2 - 8}{p^3} > 1$, azaz

$$p^3 - 4p^2 + 8 < 0.$$

Mivel $p = 2$ esetén az egyenlőség teljesül, azért a bal oldalon álló harmadfokú polinomnak $p - 2$ gyöktényezője. Ezt felhasználva a megoldandó egyenlőtlenség

$$(p - 2)(p^2 - 2p - 4) < 0.$$

(A szorzattá alakítás egy lehetséges módja a következő: $p^3 - 4p^2 + 8 = p^3 - 2p^2 - 2p^2 + 8 = p^2(p - 2) - 2(p^2 - 4) = (p - 2)[p^2 - 2(p + 2)]$.)

Most $p > 2$, így $p^2 - 2p - 4 < 0$, vagyis $(p - 1)^2 < 5$. Ennek megoldása $1 - \sqrt{5} < p < 1 + \sqrt{5}$.

Mindezt egybevetve az $f(x)$ függvény pontosan akkor vehet fel 1-nél nagyobb értéket, ha $2 < p < 1 + \sqrt{5}$.

Például $p = 3$ esetén $f(x)$ legnagyobb értéke $\frac{28}{27}$, amelyet $x = \frac{4}{3}$ -nál vesz fel, de bármely $3 - \sqrt{3}$ és $\frac{4}{3}$ közé eső helyen is 1-nél nagyobb $f(x)$ értéke.

Bábosik Gergely (Vác, Ipari Szki. III. o. t.) dolgozata alapján